

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W TYCHACH
UL. BUDOWLANYCH 59**

STRUKTURA POPYTU NA PRACĘ I PODAŻ ZASOBÓW PRACY W MIEŚCIE TYCHY I POWIECIE BIERUŃSKO – LĘDZIŃSKIM

**Monitoring zawodów deficytowych
i nadwyżkowych**

Raport diagnostyczny I-półrocze 2013

**Opracował:
Tomasz Jędrysik**

Tychy 2013

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. ANALIZA PROBLEMU BEZROBOCIA W TYCHACH	5
2. ANALIZA PROBLEMU BEZROBOCIA W POWIECIE BIERUŃSKO - LĘDZIŃSKIM	9
3. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY PRACY.....	14
4. STAN I STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	16
5. ANALIZA OFERT PRACY.....	23
6. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE	27
WNIOSKI.....	35

Wprowadzenie

Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych (MZDiN) jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących – w głównej mierze – kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Pełni on dwie podstawowe funkcje:

- 1) deskryptywną – opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi;
- 2) normatywną – pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. W szczególności bada ono zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę.

Przez zawody deficytowe należy rozumieć zawody, na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast zawodami nadwyżkowymi są zawody, w których liczba poszukujących pracy przewyższa liczbę zgłoszonych ofert pracy.

Zawody wykazujące deficytowość, nadwyżkę lub stan równowagi wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, który wyraża stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu 2013r. do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tymże zawodzie i półroczu.

Ramy czasowe niniejszego monitoringu stanowi I-półrocze 2013r., zaś zakres terytorialny stanowi obszar działania PUP Tychy, tj. miasto Tychy i powiat bieruński – lędziński.

Stosowane w monitoringu nazewnictwo zawodów jest zgodne z powszechnie obowiązującą w danym okresie czasu klasyfikacją zawodów i specjalności, która

porządkuje je w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy¹. Podział bezrobotnych według zawodu dokonywany jest na podstawie zgłoszonych kwalifikacji potwierdzonych świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź stażem pracy (minimum 1 rok w tym samym zawodzie). Osoby nie spełniające jednocześnie obu tych warunków klasyfikowane są jako bezrobotni bez zawodu. Do grupy tej można więc zaliczyć część osób legitymujących się zarówno wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym jak i średnim ogólnokształcącym.

Oczywiście należy zdać sprawę z ograniczeń niniejszego monitoringu, gdyż nie daje on pełnej informacji o lokalnym rynku pracy z przynajmniej dwóch powodów:

Po pierwsze, dotyczy on jedynie ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach, nie uwzględniając innych ofert; w tym prasowych, ofert pojawiających się w Internecie, ofert zgłoszonych do agencji zatrudnienia czy nieujawnionych wolnych miejsc pracy.

Po drugie, dotyczy on jedynie bezrobocia rejestrowanego, nie obejmując tym samym jego nieujawnionej liczby oraz pracy nierejestrowanej w grupie osób bezrobotnych².

Pomimo iż, analizy zawarte w niniejszym monitoringu posiadają wyżej wymienione ograniczenia, to są wyposażone także w znaczącą moc poznawczą i wyjaśniają wiele zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy, pozwalając na formułowanie pewnych zaleceń praktycznych.

¹ Najnowsza klasyfikacja zawodów i specjalności funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. (Dz. U. nr 265, poz. 2644) i Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 (Dz. U. nr 106, poz. 728).

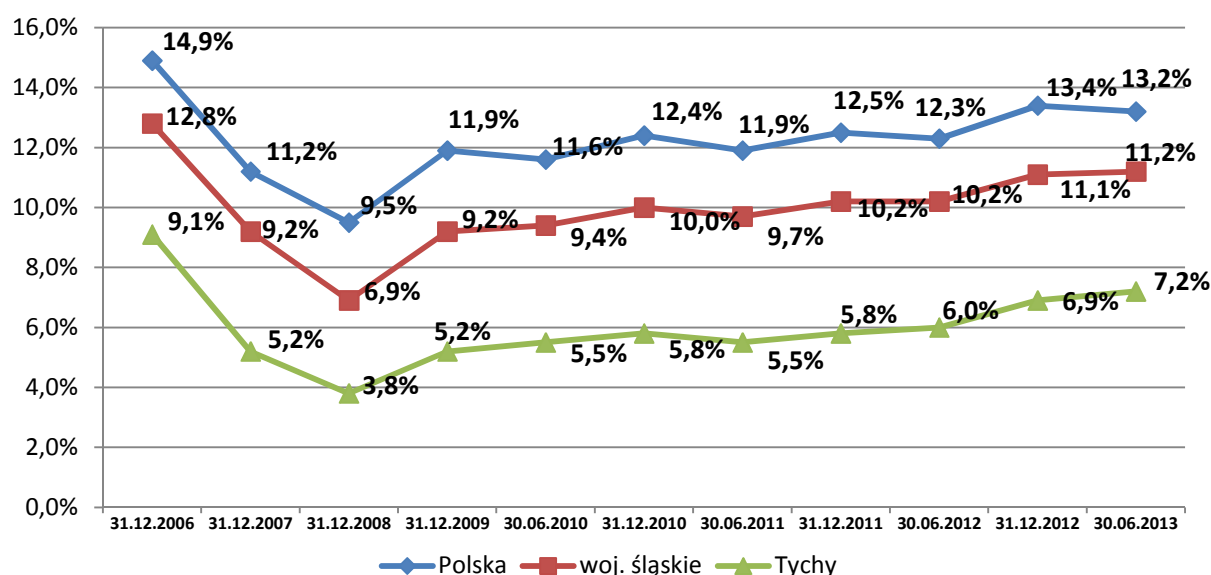
² Na uwzględnienie nieujawnionej liczby bezrobotnych, tzn. osób z różnych przyczyn niezarejestrowanych w urzędach pracy a pozostających bez pracy, aktywnie jej poszukujących i gotowych do jej podjęcia pozwala metodologia Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Badania te przeprowadzane są w okresach kwartalnych przez Główny Urząd Statystyczny.

1. Analiza problemu bezrobocia w Tychach

Stopa bezrobocia rejestrowanego w mieście Tychy na koniec czerwca 2013r. wyniosła 7,2% i była niższa od stopy bezrobocia w województwie śląskim (o 4%) i w kraju (o 6%).

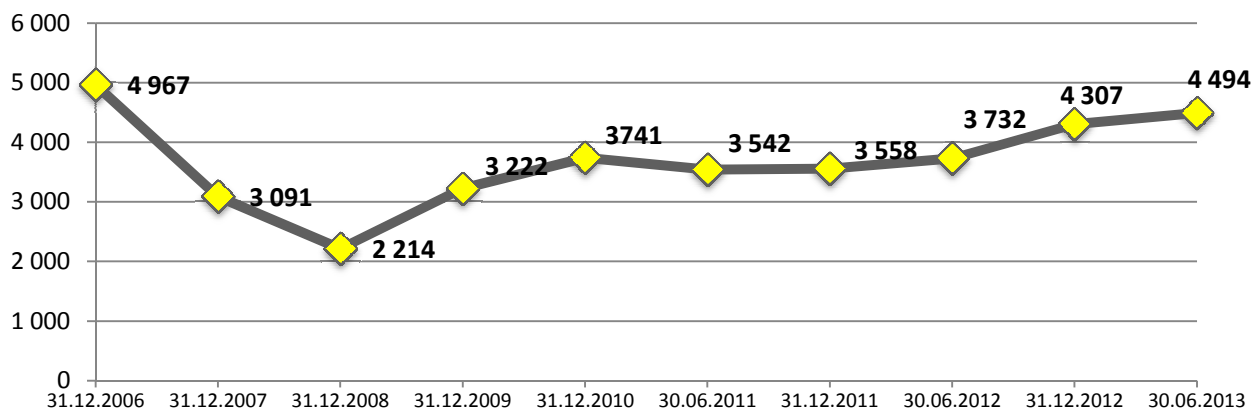
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w czerwcu 2013r. wynosiła 4 494 i była o 762 osoby wyższa niż w czerwcu 2012r., i o Dokładniej, w formie graficznej przedstawiają to wykresy 1 - 3.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w mieście Tychy w okresie grudzień 2006r. – czerwiec 2013r. na tle woj. śląskiego i kraju.

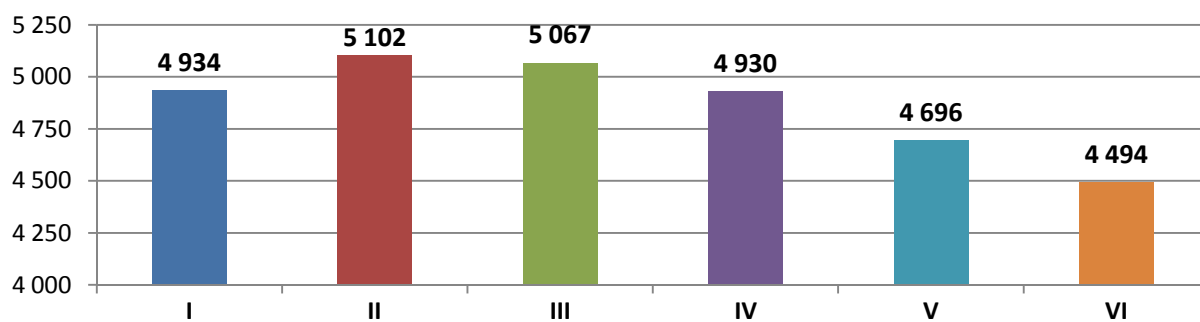
Źródło: PUP Tychy, GUS (www.stat.gov.pl)

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Tychy w latach 2006 – 2013.

Źródło: PUP Tychy

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Tychy. Styczeń – Czerwiec 2013r.

Źródło: PUP Tychy

Szczegółową strukturę bezrobocia w mieście Tychy wg stanu na 30.06.2013r. przedstawiono w oparciu o analizę takich zmiennych, jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy.

Tabela 1. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na płeć (stan na 30.06.2013r.)

Płeć	N	%
kobiety	2 480	55,2%
mężczyźni	2 014	44,8%
SUMA	4 494	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W rejestrach PUP Tychy analizując dane dla miasta Tychy - biorąc pod uwagę kryterium płci – w dalszym ciągu dominują kobiety, które stanowią 55,2% (57,5% w czerwcu 2012r.) ogółu bezrobotnych.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bezrobocia wg wieku.

Tabela 2. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na wiek (stan na 30.06.2013r.)

Wiek	N	%
18-24 lata	492	10,9%
25-34 lata	1278	28,4%
35-44 lata	877	19,5%
45-54 lata	888	19,8%
55-59 lat	770	17,2%
pow. 60 lat	189	4,2%
SUMA	4494	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W czerwcu 2013 roku najwięcej zarejestrowanych osób było wśród bezrobotnych w przedziale wiekowym 25-34 lata (1278 osób, tj. 28%), oraz w przedziale wiekowym 45-54 lata (888 osób, niecałe 20%). Najmniej natomiast zarejestrowanych było wśród osób w przedziale wiekowym powyżej 60 lat (189 osób, co stanowiło 4,2% wszystkich zarejestrowanych).

Kolejną zmienną różnicującą bezrobocie na terenie miasta Tychy jest wykształcenie.

Tabela 3. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na wykształcenie (stan na 30.06.2013r.)

Wykształcenie	N	%
wyższe	633	14,1%
policealne i średnie zawodowe	1052	23,4%
średnie ogólnokształcące	525	11,7%
zasadnicze zawodowe	1281	28,5%
gimnazjalne i poniżej	1003	22,3%
SUMA	4494	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Prawie 51% bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. 35% to osoby posiadające średnie wykształcenie. Natomiast odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł 14%.

Analizując następną zmienną – czas pozostawania bez pracy – okazuje się, że 77% bezrobotnych w rejestrach PUP Tychy nie pozostaje dłużej niż rok, a 23% bez pracy pozostaje co najmniej 12 miesięcy.

Tabela 4. Bezrobotni w mieście Tychy ze względu na czas pozostawania bez pracy (stan na 30.06.2013r.)

Czas pozostawania bez pracy	N	%
do 1 miesiąca	468	10,4%
od 1 do 3 miesięcy	771	17,2%
od 3 do 6 miesięcy	1242	27,6%
od 6 do 12 miesięcy	996	22,2%
od 1 roku do 2 lat	602	13,4%
powyżej 2 lat	415	9,2%
SUMA	4494	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 5. Bezrobotni w mieście Tychy wg stażu pracy (stan na 30.06.2013r.)

Staż pracy	N	%
bez stażu	414	9,2%
do 1-go roku	591	13,2%
od 1 do 5 lat	874	19,4%
od 5 do 10 lat	646	14,4%
od 10 do 20 lat	761	16,9%
od 20 do 30 lat	652	14,5%
powyżej 30 lat	556	12,4%
SUMA	4494	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

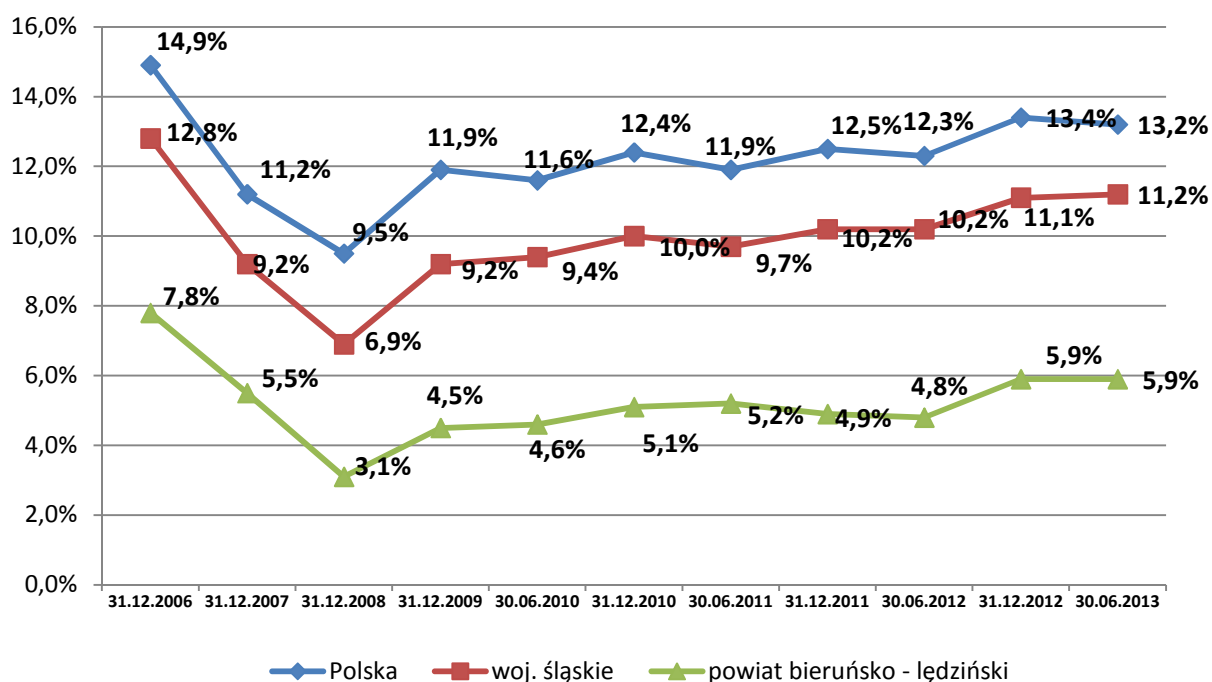
9% pozostających bez pracy mieszkańców Tychów (414 osób) w ogóle nie posiada stażu pracy. Natomiast odsetek osób, których staż pracy wynosił powyżej 30 lat to 12%.

2. Analiza problemu bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim

Wg stanu na 30.06.2013r. poziom rejestrowanego bezrobocia wyniósł w powiecie bieruńsko - lędzińskim 5,9% - był niższy o 5,3% w porównaniu z woj. śląskim i o 7,3% w zestawianiu ze wskaźnikiem bezrobocia w kraju.

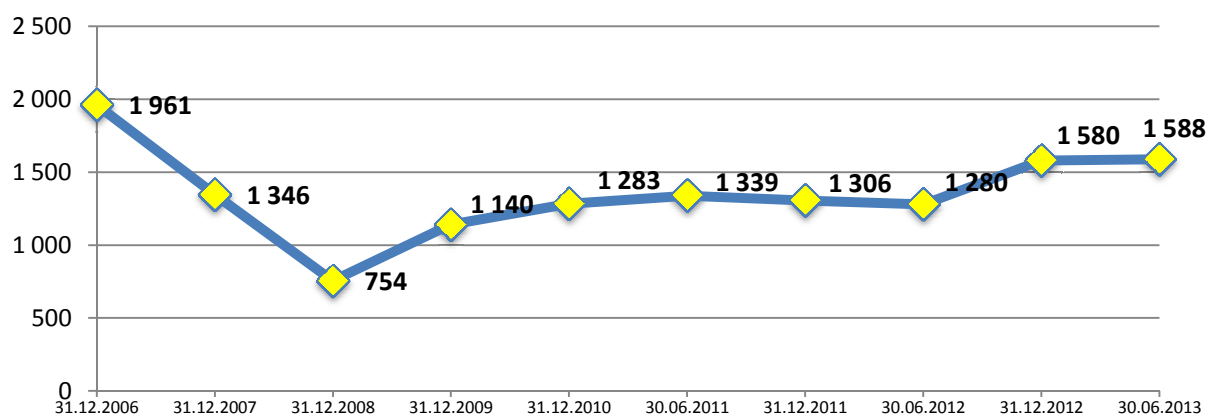
Liczba bezrobotnych w powiecie bieruńsko - lędzińskim na koniec czerwca 2013r. wynosiła 1 588 osób, podczas, gdy w czerwcu 2012r. 1280 osób. Wykres 5 i 6.

Wykres 4. Stopa bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzińskim w okresie grudzień 2006r. – czerwiec 2013r. na tle woj. śląskiego i kraju.

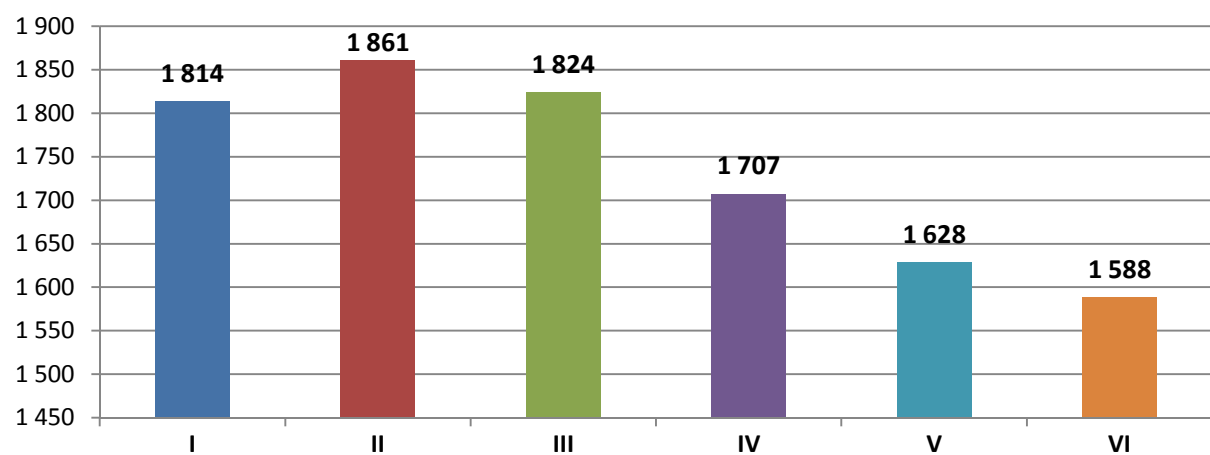
Źródło: PUP Tychy, GUS (www.stat.gov.pl).

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie bieruńsko - lędzkim w latach 2006 – 2013.

Źródło: PUP Tychy

Wykres 6. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie bieruńsko - lędzkim. Styczeń – Czerwiec 2013r.

Źródło: PUP Tychy

Szczegółową strukturę bezrobocia w powiecie bieruńsko - lędzkim wg stanu na 30.06.2013r. przedstawiono w oparciu o analizę takich zmiennych, jak: płeć, wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy.

Tabela 6. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na płeć (stan na 30.06.2013r.)

Płeć	N	%
kobiety	923	58,1%
mężczyźni	665	41,9%
Suma	1588	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W rejestrach bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego – biorąc pod uwagę kryterium płci – dominują kobiety, które stanowią 58% ogółu bezrobotnych.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bezrobocia wg wieku.

Tabela 7. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na wiek (stan na 30.06.2013r.)

Wiek	N	%
18-24 lata	302	19,0%
25-34 lata	509	32,1%
35-44 lata	298	18,8%
45-54 lata	285	17,9%
55-59 lat	150	9,4%
pow. 60 lat	44	2,8%
SUMA	1588	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

W powiecie bieruńsko - lędzińskim największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby pomiędzy 25-tym a 34-tym rokiem życia (32% ogółu bezrobotnych) oraz osoby między 18-tym a 24-tym rokiem życia (19%).

Inną istotną zmienną, różnicującą bezrobocie na terenie tego powiatu ziemskiego jest wykształcenie. Przedstawia to tabela 8.

Tabela 8. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na wykształcenie (stan na 30.06.2013r.)

Wykształcenie	N	%
wyższe	219	13,8%
policealne i średnie zawodowe	398	25,1%
średnie ogólnokształcące	178	11,2%
zasadnicze zawodowe	474	29,8%
gimnazjalne i poniżej	319	20,1%
SUMA	1588	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Niecałe 50% bezrobotnych stanowią osoby legitymujące się wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym. Natomiast 36% stanowiły osoby z wykształceniem średnim, a prawie 14% z wyższym wykształceniem.

Tabela 9. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim ze względu na czas pozostawania bez pracy (stan na 30.06.2013r.)

Czas pozostawania bez pracy	N	%
do 1 miesiąca	211	13,3%
od 1 do 3 miesięcy	271	17,1%
od 3 do 6 miesięcy	372	23,4%
od 6 do 12 miesięcy	408	25,7%
od 1 roku do 2 lat	188	11,8%
powyżej 2 lat	138	8,7%
SUMA	1588	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

Analizując kolejną zmienną – czas pozostawania bez pracy – okazuje się, że 79,5% bezrobotnych mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego w rejestrach PUP Tychy nie pozostaje dłużej niż rok, a 20,5% bez pracy pozostaje co najmniej 12 miesięcy.

12,6% pozostających bez pracy mieszkańców powiatu bieruńsko - lędzińskiego w ogóle nie posiada stażu pracy, a 6,8% stanowią osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat – tabela nr 10.

Tabela 10. Bezrobotni w powiecie bieruńsko - lędzińskim wg stażu pracy
(stan na 30.06.2013r.)

Staż pracy	N	%
bez stażu	201	12,6%
do 1-go roku	217	13,7%
od 1 do 5 lat	342	21,5%
od 5 do 10 lat	274	17,3%
od 10 do 20 lat	248	15,6%
od 20 do 30 lat	198	12,5%
powyżej 30 lat	108	6,8%
SUMA	1588	100,0%

Źródło: PUP Tychy.

3. Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy

Jednym z obiektywnych mierników stosowanych w monitoringu jest wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (zatrudnienia). Wyraża on stosunek liczby ofert pracy będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w okresie sprawozdawczym do stanu bezrobotnych na koniec tego okresu.

Obecnie średni wskaźnik uzyskania oferty pracy dla całej zbiorowości bezrobotnych miasta Tychy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego jest na zdecydowanie niższym poziomie niż miało to miejsce jeszcze w pierwszej połowie 2008r.

Na koniec czerwca 2013r. dla miasta Tychy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (w przedziale styczeń - czerwiec 2013r.) wyniósł 0,59 (spadek o 0,03 w stosunku do stanu na koniec czerwca 2012r. i wzrost o 0,25 w stosunku do grudnia 2012r.). Dokładniej przedstawia to wykres nr 7.

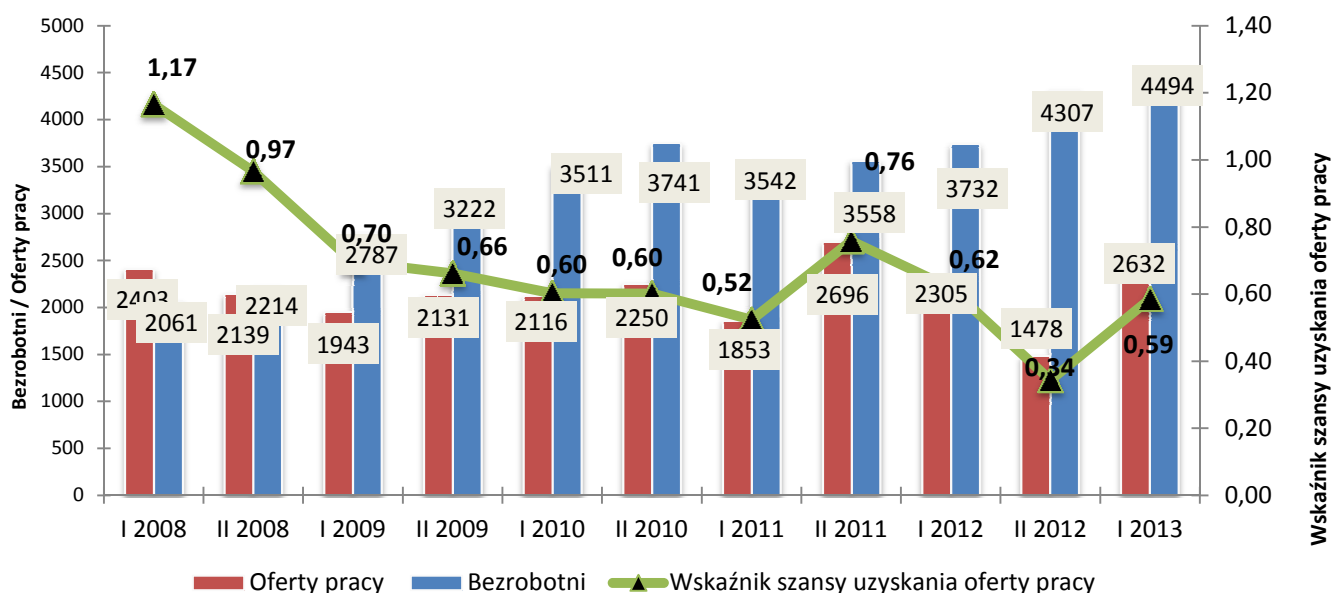
Na obszarze powiatu bieruńsko – lędzińskiego wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy (w przedziale styczeń – czerwiec 2013r.) wyniósł 0,23, co stanowi spadek o 0,03 w stosunku do stanu na koniec 2012r. i o 0,09 w stosunku do czerwca 2012r. Obrazuje to wykres nr 8.

W mieście Tychy od II – połowy 2008r. wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy zaczął się zmniejszać ponieważ wraz ze wzrostem liczby bezrobotnych, spadała liczba zgłaszanych do PUP Tychy ofert pracy. Tendencja spadkowa utrzymywała się również w pierwszej połowie 2011r. Natomiast w drugiej połowie 2011r. w wyniku zdecydowanego zwiększenia liczby zgłaszanych ofert pracy (o 446 w stosunku do stanu w II połowie 2010r.) wskaźnik ten był najwyższy od końca 2008r. W pierwszej połowie 2013r. pomimo dalszego wzrostu liczby zarejestrowanych osób, wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy wzrósł do poziomu zbliżonego z 2010r. Jest to przede wszystkim konsekwencją zwiększenia ilości składanych ofert pracy (w przeciągu roku o 327 ofert).

W powiecie bieruńsko – lędzińskim od II półrocza 2008r. pojawiła się stała tendencja spadkowa, trwająca do II połowy 2011 roku włącznie. W I połowie 2012 w wyniku niewielkiego spadku bezrobocia i wzrostu liczby składanych ofert pracy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy nieco wzrósł, by następnie w I połowie br.

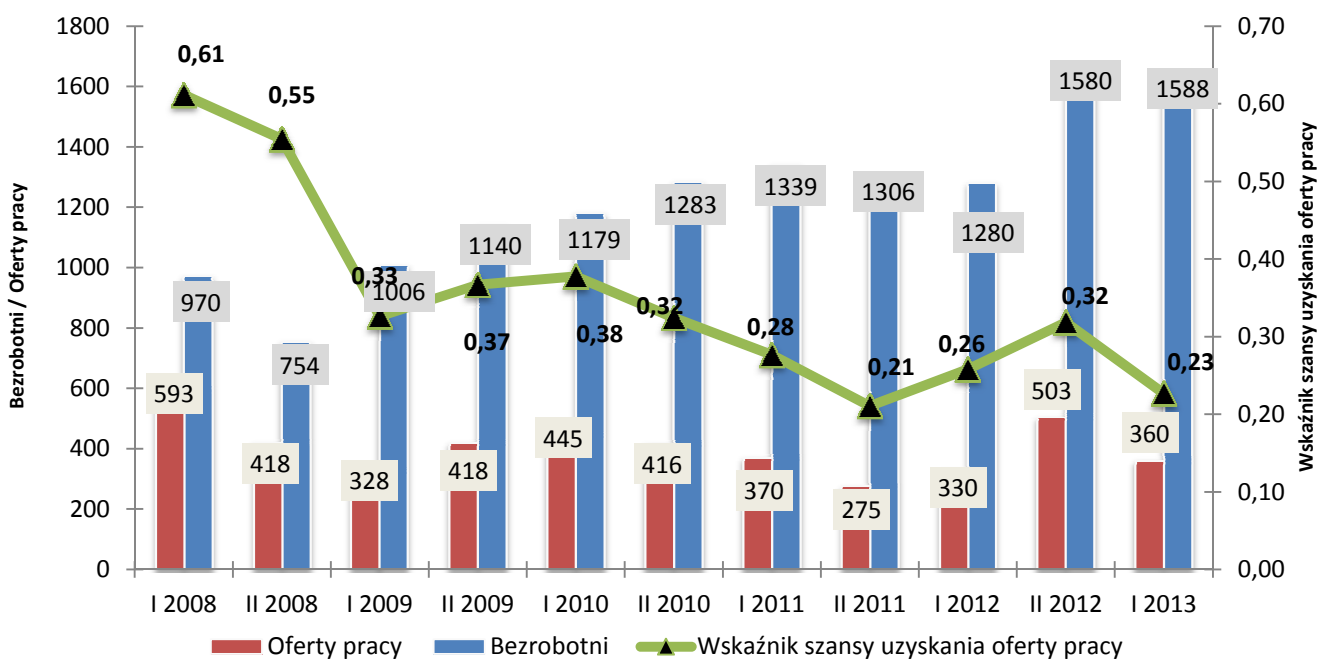
zmniejszyć się o 0,09 (wynik niewielkiego wzrostu bezrobocia i znacznego spadku liczby składanych ofert pracy w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy).

Wykres 7. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w Tychach w latach 2008 – 2013.

Źródło: PUP Tychy

Wykres 8. Bezrobotni, oferty pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w powiecie bieruńsko - lędzińskim w latach 2008 – 2013.

Źródło: PUP Tychy

4. Stan i struktura bezrobotnych według zawodów

4.1. Miasto Tychy – stan na koniec I - półrocza 2013r.

W końcu I – półrocza 2013r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach zarejestrowanych było 4 494 osób z terenu miasta Tychy i 1 588 osób z powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

W Tychach najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- sprzedawca – 489 osób, co stanowi 11% ogółu zarejestrowanych;
- osoby bez zawodu – 330 osób, co stanowi 7% ogółu bezrobotnych;
- pozostali operatorzy maszyn – 216 osób, co stanowi 5% ogółu bezrobotnych;
- robotnicy gospodarczy – 123 osoby, co stanowi 3% ogółu bezrobotnych.

Tabela 11. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w mieście Tychy – stan na koniec I - półrocza 2013r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	489
2	Bez zawodu	330
3	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	216
4	Robotnik gospodarczy	123
5	Robotnik budowlany	116
6	Sprzątaczką biurową	95
7	Magazynier	91
8	Technik prac biurowych*	90
9	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	89
10	Ślusarz*	87
11	Technik ekonomista*	72
12	Murarz*	68
13	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	67
14	Kierowca operator wózków jezdniowych	47
15	Technik mechanik*	45
16	Krawiec*	43
17	Kelner*	42
18	Pielęgniarka	37
19	Kucharz*	36
20	Fryzjer*	36

Źródło: PUP Tychy.

Należy nadmienić, iż najliczniej reprezentowane przez bezrobotnych zawody są jednocześnie silnie sfeminizowane. W grupie sprzedawców kobiety stanowią 94%, sprzątaczek biurowych 100%, osób bez zawodu 59%. Natomiast wśród pozostałych operatorów maszyn odsetek kobiet wynosi 44%.

Tabela 12. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w mieście Tychy – stan na koniec I - półrocza 2013r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	116
2	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	43
3	Sprzątaczką biurowa	34
4	Technik prac biurowych*	32
5	Robotnik gospodarczy	32
6	Ślusarz*	28
7	Technik ekonomista*	26
8	Robotnik budowlany	24
9	Bez zawodu	21
10	Magazynier	20

Źródło: PUP Tychy

Tabela 13. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. Stan na koniec I- półrocza 2013r.

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	Leśnicy i rybacy	0,5
2	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,3465
3	Rolnicy produkcji towarowej	0,3333
4	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,3333
5	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3218
6	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3125
7	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,3056
8	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,3
9	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,2857
10	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2667
11	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,2466
12	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2424
13	Pracownicy obsługi klienta	0,2368
14	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2333

15	Pracownicy usług osobistych	0,2326
16	Sprzedawcy i pokrewni	0,2305
17	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2281
18	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,2258
19	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,2237
20	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,2083

Źródło: PUP Tychy

Wśród osób długotrwale bezrobotnych (zarejestrowanych powyżej 12 m-cy), najliczniej reprezentowaną grupę stanowią sprzedawcy (12%) oraz pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn (4%) i sprzątaczk biurowe – 4%.

Warto również zwrócić uwagę na napływ bezrobotnych o określonych zawodach i specjalnościach w przeciągu całego I-półrocza 2013r. (ilustruje to tabela nr 14).

Tabela 14. Ranking najliczniejszych pod względem napływu liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w mieście Tychy w I – półroczu 2013r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	397
2	Bez zawodu	378
3	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	273
4	Robotnik gospodarczy	123
5	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	101
6	Robotnik budowlany	95
7	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	87
8	Magazynier	78
9	Kierowca operator wózków jezdniowych	69
10	Technik prac biurowych*	65
11	Ślusarz*	64
12	Murarz*	61
13	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	53
14	Technik mechanik*	52
15	Zgrzewacz	48
16	Sprzątaczk biurowa	48
17	Kucharz*	47
18	Technik ekonomista*	46
19	Fryzjer*	35
20	Pakowacz	35

Źródło: PUP Tychy

Najliczniej reprezentowaną grupę w tym wypadku stanowią osoby posiadające zawód sprzedawcy (9%) i osoby bez zawodu (8%) oraz pozostali operatorzy maszyn (6%), co jednoznacznie koreluje z rankingiem zawodów osób zarejestrowanych na koniec I - półrocza 2013r.

4.2. Powiat bieruńsko - lędziński – stan na koniec I- półrocza 2013r.

W powiecie bieruńsko - lędzińskim najliczniejsze grupy bezrobotnych stanowili:

- sprzedawcy – 173 osoby, co stanowi 11% ogółu bezrobotnych;
- osoby bez zawodu – 153 osoby, co stanowi 10% ogółu bezrobotnych;
- robotnicy gospodarczy – 77 osób, co stanowi 5% ogółu bezrobotnych.

Tabela 15. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko – lędzińskim – stan na koniec I - półrocza 2013r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	173
2	Bez zawodu	153
3	Robotnik gospodarczy	77
4	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	55
5	Technik ekonomista*	52
6	Robotnik budowlany	42
7	Technik prac biurowych*	38
8	Sprzątaczką biurową	35
9	Ślusarz*	34
10	Fryzjer*	25
11	Kucharz*	21
12	Magazynier	20
13	Pakowacz	20
14	Górnik eksploatacji podziemnej*	18
15	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	17
16	Kierowca samochodu osobowego	17
17	Krawiec*	16
18	Technik informatyk*	15
19	Szwaczka	15
20	Murarz*	14

Źródło: PUP Tychy.

Udział kobiet w najliczniej reprezentowanych zawodach wśród bezrobotnych powiatu bieruńsko – lędzińskiego wynosi odpowiednio:

- dla osób bez zawodu 59%;
- dla sprzedawców 97%.

Tabela 16. Ranking najliczniejszych pod względem liczby bezrobotnych zawodów i specjalności wśród osób zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w powiecie bieruńsko - lędzińskim – stan na koniec I - półrocza 2013r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Sprzedawca*	41
2	Robotnik gospodarczy	20
3	Technik ekonomista*	10
4	Technik prac biurowych*	9
5	Sprzątaczką biurową	9
6	Bez zawodu	7
7	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	7
8	Robotnik budowlany	6
9	Ślusarz*	6
10	Górnik eksploatacji podziemnej*	6

Źródło: PUP Tychy

Tabela 17. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. Stan na koniec I - półrocza 2013r.

Lp.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5
2	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,4
3	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,4
4	Technicy informatycy	0,3529
5	Rolnicy produkcji towarowej	0,3333
6	Pracownicy usług ochrony	0,2778
7	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,25
8	Pracownicy obsługi klienta	0,2308
9	Pomoce domowe i sprzątaczkę	0,225
10	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,225

Źródło: PUP Tychy

Z tabeli nr 16 jednoznacznie wynika, iż osoby z zawodem sprzedawcy (14%) są najliczniej reprezentowaną grupą pod względem liczby bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 m-cy w powiecie bieruńsko - lędzińskim. Na drugim miejscu uplasowały się osoby posiadające zawód robotnika gospodarczego (7%) i technika ekonomisty (4%).

Kolejna tabela przedstawia napływ bezrobotnych o określonych zawodach i specjalnościach w przeciągu całego I-półrocza 2013r.

Tabela 18. Ranking najliczniejszych pod względem napływu liczby bezrobotnych zawodów i specjalności w powiecie bieruńsko - lędzińskim w I-półroczu 2013r.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	Bez zawodu	149
2	Sprzedawca*	141
3	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	86
4	Robotnik gospodarczy	68
5	Technik ekonomista*	48
6	Robotnik budowlany	37
7	Ślusarz*	33
8	Magazynier	29
9	Fryzjer*	27
10	Technik prac biurowych*	26
11	Sprzątaczką biurową	23
12	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	22
13	Pakowacz	21
14	Kucharz*	19
15	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	19
16	Murarz*	17
17	Górnik eksploatacji podziemnej*	17
18	Kierowca operator wózków jezdniowych	17
19	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	16
20	Pedagog	14

Źródło: PUP Tychy

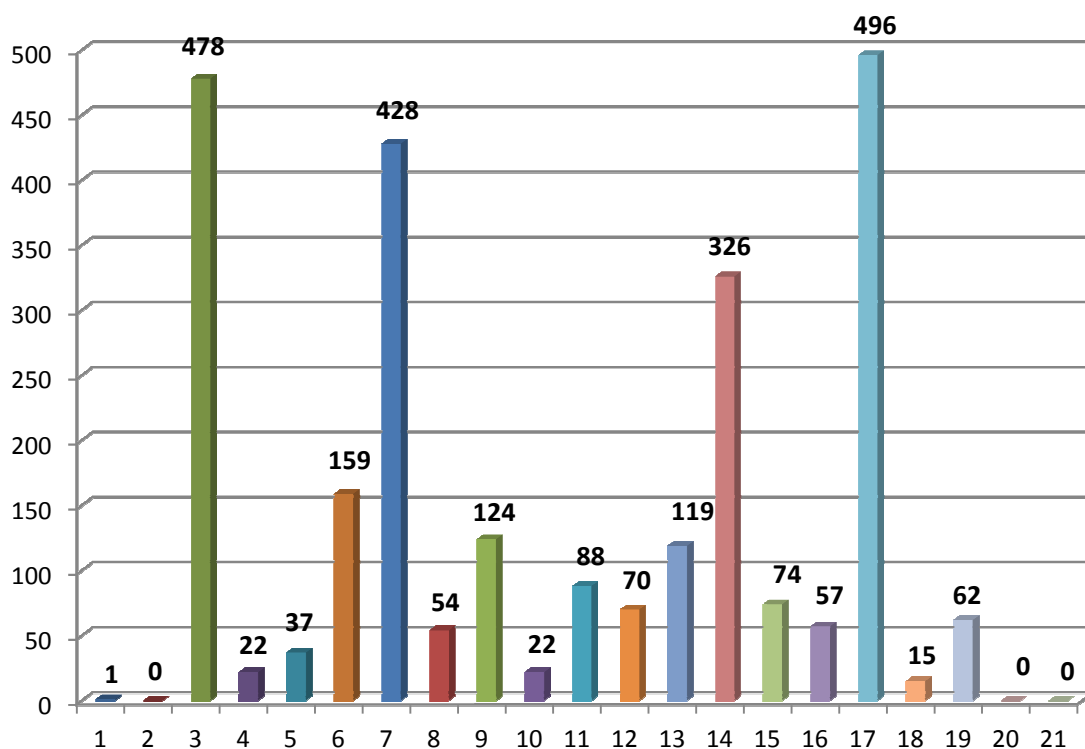
Liczną grupę wśród zawodów osób napływających w 2013r. w powiecie bieruńsko - lędzińskim stanowiły osoby posiadające zawód sprzedawcy (8%), robotnika gospodarczego (4%) oraz pozostali operatorzy maszyn (5%). Jednak ponownie to osób nie posiadających żadnego zawodu jest w tym wypadku najwięcej (9% ogółu napływających bezrobotnych).

5. Analiza ofert pracy

W I-połowie 2013r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Tychach łącznie zgłoszono 2 992 (o 363 więcej niż w I-połowie 2012r.) oferty pracy, z czego 2 632 z terenu miasta Tychy i 360 ofert z powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Wykresy nr 9 i 10 prezentują rozkład ofert pracy wg sekcji PKD³ a tabele 19 i 20 strukturę ofert pracy wg zawodów.

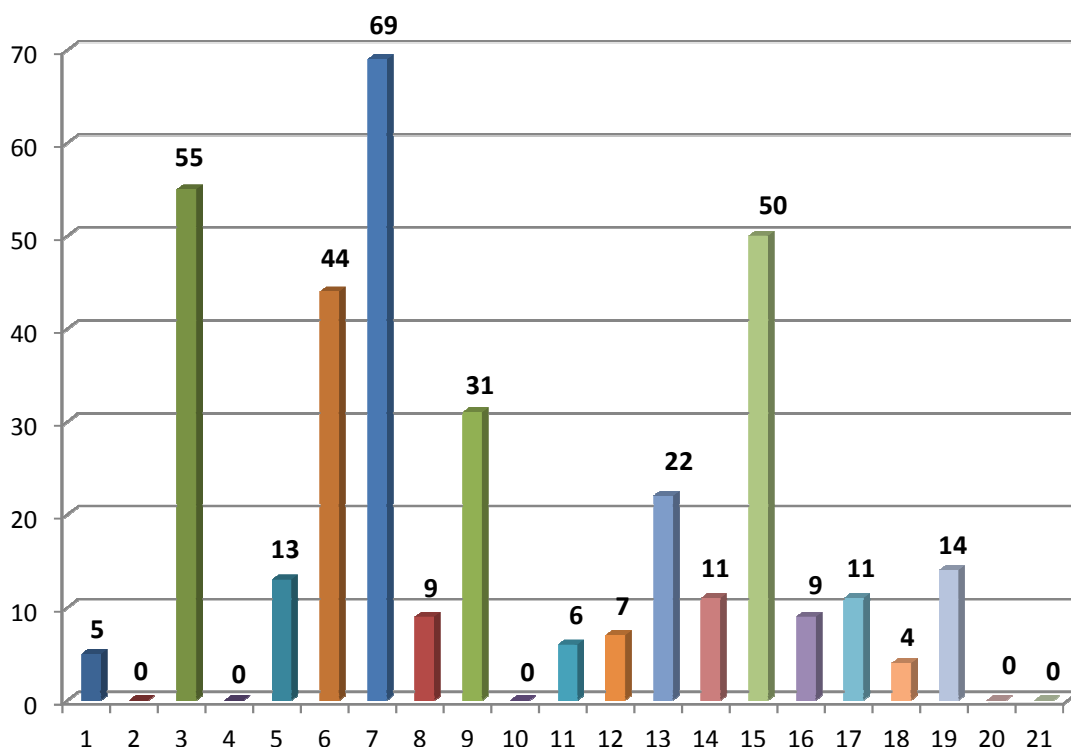
Wykres 9. Oferty pracy wg sekcji PKD w I-połowie 2013r. Miasto Tychy.

Źródło: PUP Tychy

³ Podstawą określenia rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. 251, poz.1885).

Wykres 10. Oferty pracy wg sekcji PKD w I-połowie 2013r. Powiat bieruńsko –
lędziński.

Źródło: PUP Tychy

- 1 Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- 2 Górnictwo i wydobywanie
- 3 Przetwórstwo przemysłowe
- 4 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
- 5 Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- 6 Budownictwo
- 7 Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- 8 Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- 9 Transport i gospodarka magazynowa
- 10 Informacja i komunikacja
- 11 Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- 12 Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- 13 Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- 14 Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- 15 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- 16 Edukacja
- 17 Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- 18 Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- 19 Pozostała działalność usługowa
- 20 Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- 21 Organizacje i zespoły eksterytorialne

W I półroczu 2013r. najwięcej ofert pracy w mieście Tychy zgłosili pracodawcy działający w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (496 ofert – 19%) oraz w działalności przetwórstwa przemysłowego (478 ofert – 18%) i w handlu hurtowym i detalicznym (428 ofert – 16%). Wykres 9.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim najwięcej ofert pracy w I-połowie 2013r. zgłoszono w sekcjach: handlu, przetwórstwa przemysłowego i administracji. Odpowiednio 69 ofert tj. 19%, 55 ofert – 15% i 50 ofert – 14%.

Tabela 19. Ranking zawodów i specjalności, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy w I-połowie 2013r. w mieście Tychy

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-połowie 2013 roku
1	Opiekun osoby starszej*	410
2	Technik elektryk*	120
3	Pozostali monterzy sprzętu elektrycznego	100
4	Sprzedawca*	98
5	Przedstawiciel handlowy	74
6	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	70
7	Technik prac biurowych*	58
8	Robotnik gospodarczy	56
9	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	54
10	Magazynier	52
11	Robotnik budowlany	51
12	Telemarketer	44
13	Technik administracji*	40
14	Krawiec*	39
15	Kierowca operator wózków jezdniowych	33
16	Pakowacz	33
17	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	30
18	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	27
19	Manewrowy	25
20	Specjalista kontroli jakości	23

Źródło: PUP Tychy.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych dla miasta Tychy stanowiły oferty dotyczące opiekunów osoby starszej (15%) głównie były to oferty pracy poza granicami kraju, techników elektryków (5%), pozostałych monterów sprzętu elektronicznego (4%) i sprzedawców (4%) oraz przedstawicieli handlowych (3%).

Tabela 20. Ranking zawodów i specjalności, dla których zgłoszono najwięcej ofert pracy w I-połowie 2013r. w powiecie bieruńsko – lędzińskim.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-połowie 2013 roku
1	Robotnik gospodarczy	31
2	Technik prac biurowych*	17
3	Robotnik budowlany	17
4	Sprzedawca*	15
5	Magazynier	12
6	Technik administracji*	11
7	Przedstawiciel handlowy	10
8	Kierowca samochodu ciężarowego	10
9	Monter ociepleń budynków	8
10	Fryzjer*	7
11	Manewrowy	7
12	Sekretarka	6
13	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	6
14	Szkućnik	6
15	Operator ładowarki	6
16	Robotnik drogowy	6
17	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	6
18	Księgowy	5
19	Stolarz*	5
20	Operator koparki	5

Źródło: PUP Tychy.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych w powiecie bieruńsko - lędzińskim było związanych z takimi zawodami jak; robotnik gospodarczy oraz technik prac biurowych i robotnik budowlany. Kolejno stanowiło to 8% i 5% ogółu wszystkich zgłoszonych ofert pracy w I-połowie 2013r.

6. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczono w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu, obliczany za pomocą wzoru:

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k, w I – półroczu danego roku;

$\overline{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, w I – półroczu danego roku;

Przyjmuje się, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone,

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Wskaźnik = MAX oznacza, iż w danym zawodzie nie było zarejestrowanych bezrobotnych.

W mieście Tychy w I-półowie 2013r. **160 zawodów** spośród 749 występujących w ewidencji **wykazywało deficytowość**, 33 miały zrównoważony charakter, a **pozostałe 556 było zawodami nadwyżkowymi**.

W powiecie bieruńsko – lędzińskim spośród **406 zawodów** występujących w ewidencji **56 było deficytowymi**, 12 cechowała równowaga, a **338 miało nadwyżkowy charakter**.

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych (dla miasta Tychy) uwzględniono tylko te, dla których średnia miesięczna liczba zgłaszanych ofert pracy

była większa lub równa 0,5. Pozwala to na wyodrębnienie tych zawodów których deficytowość ma rzeczywisty i znaczący wpływ na rynek pracy.

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w zestawieniu nie uwzględniono również zawodów dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi MAX (liczba zawodów spełniających ten warunek to: 101), oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 0 i 9.

Tabela 21. Zawody deficytowe w mieście Tychy w I-połowie 2013r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	3,1667	0,1667	19
2	Technik automatyk	2,1667	0,1667	13
3	Manewrowy	4,1667	0,3333	12,5
4	Sortowacz	1,6667	0,1667	10
5	Technik elektryk*	20	2,3333	8,5714
6	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	2,3333	0,3333	7
7	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,1667	0,1667	7
8	Pracownik pralni chemicznej	1,1667	0,1667	7
9	Specjalista do spraw logistyki	1	0,1667	6
10	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	2	0,3333	6
11	Pracownik rozkładający towar na półkach	2,5	0,5	5
12	Specjalista kontroli jakości	3,8333	0,8333	4,6
13	Programista aplikacji	0,6667	0,1667	4
14	Pracownik socjalny	0,6667	0,1667	4
15	Telemarketer	7,3333	1,8333	4
16	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,6667	0,1667	4
17	Ustawiacz	1,1667	0,3333	3,5
18	Sekretarka	2,1667	0,6667	3,25

19	Specjalista do spraw reklamy	0,5	0,1667	3
20	Archiwista	1	0,3333	3
21	Portier	2,5	0,8333	3
22	Konserwator budynków	1	0,3333	3
23	Technik administracji*	6,6667	2,3333	2,8571
24	Przedstawiciel handlowy	12,3333	4,5	2,7407
25	Rzeźnik - wędliniarz*	2,6667	1	2,6667
26	Lakiernik*	2,1667	0,8333	2,6
27	Kurier	0,8333	0,3333	2,5
28	Konserwator części	0,8333	0,3333	2,5
29	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,6667	1,1667	2,2857
30	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,8333	1,8333	2,0909

Źródło: PUP Tychy.

W poniższym zestawieniu zawodów deficytowych (dla powiatu bieruńsko - lędzińskiego) w zestawieniu nie uwzględniono zawodów dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi MAX (liczba zawodów spełniających ten warunek wynosi 48), oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 0 i 9.

Tabela 22. Zawody deficytowe w powiecie bieruńsko – lędzińskim w I-połowie 2013r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sekretarka	1	0,1667	6
2	Operator ładowarki	1	0,1667	6
3	Technik administracji*	1,8333	0,3333	5,5
4	Operator koparki	0,8333	0,1667	5
5	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,5	0,1667	3

6	Pracownik socjalny	0,3333	0,1667	2
7	Bibliotekarz*	0,3333	0,1667	2
8	Cieśla*	0,3333	0,1667	2
9	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,3333	0,1667	2
10	Mechanik samochodów ciężarowych	0,3333	0,1667	2
11	Księgowy	0,8333	0,5	1,6667
12	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,5	0,3333	1,5
13	Przedstawiciel handlowy	1,6667	1,3333	1,25
14	Stolarz*	0,8333	0,6667	1,25
15	Robotnik drogowy	1	0,8333	1,2

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 23. Zawody zrównoważone w mieście Tychy w I-połowie 2013r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Elektryk*	1,8333	1,6667	1,1
2	Kierownik działu reklamy / promocji / public relations	0,1667	0,1667	1
3	Chemik - technologia chemiczna	0,1667	0,1667	1
4	Biolog	0,1667	0,1667	1
5	Architekt wnętrz	0,1667	0,1667	1
6	Grafik komputerowy multimedialny	0,3333	0,3333	1
7	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,5	0,5	1
8	Specjalista do spraw finansów	1,1667	1,1667	1
9	Technik geodeta*	0,1667	0,1667	1
10	Technik mechanik maszyn i urządzeń	0,1667	0,1667	1
11	Technik analityki medycznej	0,1667	0,1667	1
12	Technik farmaceutyczny*	0,5	0,5	1

13	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	0,1667	0,1667	1
14	Bibliotekarz*	0,1667	0,1667	1
15	Fryzjer damski	0,1667	0,1667	1
16	Pracownik solarium	0,1667	0,1667	1
17	Kasjer handlowy	3,6667	3,6667	1
18	Sprzedawca w stacji paliw	0,1667	0,1667	1
19	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1667	0,1667	1
20	Cieśla*	0,1667	0,1667	1
21	Glazurnik	0,1667	0,1667	1
22	Mechanik urządzeń klimatyzacyjnych	0,1667	0,1667	1
23	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,3333	0,3333	1
24	Maszynista pojazdu trakcyjnego	0,1667	0,1667	1
25	Kierowca ciągnika siodłowego	0,3333	0,3333	1
26	Pracznia	0,1667	0,1667	1
27	Ładowacz	0,1667	0,1667	1
28	Pakowacz	5,5	5,8333	0,9429

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 24. Zawody zrównoważone w powiecie bieruńsko - lędzińskim w I-połowie 2013r.

L p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Biotechnolog	0,1667	0,1667	1
2	Nauczyciel przedszkola	0,1667	0,1667	1
3	Zaopatrzeniowiec	0,3333	0,3333	1
4	Recepcjonista	0,3333	0,3333	1
5	Rejestratorka medyczna	0,1667	0,1667	1
6	Sprzedawca w branży spożywczej	0,3333	0,3333	1

7	Ogrodnik*	0,1667	0,1667	1
8	Mechanik pojazdów jednośladowych	0,1667	0,1667	1
9	Kierowca mechanik	0,3333	0,3333	1
10	Kierowca ciągnika rolniczego	0,3333	0,3333	1

Źródło: PUP Tychy.

Zawody nadwyżkowe poddano selekcji w oparciu o następujące parametry:

⇒ Dla miasta Tychy średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie $\overline{B}_I^k \geq 2$

⇒ Dla powiatu bieruńsko – lędzińskiego średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie $\overline{B}_I^k \geq 0,5$

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w poniższym zestawieniu dla miasta Tychy nie uwzględniono zawodów, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0, oraz zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 0 i 9.

Tabela 25. Zawody nadwyżkowe w mieście Tychy w I-połowie 2013r.

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sprzedawca*	16,3333	66,1667	0,2469
2	Robotnik gospodarczy	9,3333	20,5	0,4553
3	Robotnik budowlany	8,5	15,8333	0,5368
4	Magazynier	8,6667	13	0,6667
5	Kierowca operator wózków jezdniowych	5,5	11,5	0,4783
6	Technik prac biurowych*	9,6667	10,8333	0,8923
7	Ślusarz*	0,5	10,6667	0,0469
8	Murarz*	2,3333	10,1667	0,2295
9	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,5	8,8333	0,0566
10	Sprzątaczkę biurową	2,8333	8	0,3542
11	Kucharz*	1,1667	7,8333	0,1489

12	Technik ekonomista*	0,1667	7,6667	0,0217
13	Fryzjer*	2	5,8333	0,3429
14	Mechanik pojazdów samochodowych*	3,1667	5,5	0,5758
15	Tokarz w metalu	1,1667	5,5	0,2121
16	Mechanik samochodów osobowych	3,1667	5,3333	0,5938
17	Kierowca samochodu ciężarowego	3	5,3333	0,5625
18	Kierowca samochodu osobowego	1,6667	4,8333	0,3448
19	Cukiernik*	0,1667	4,6667	0,0357
20	Ekonomista	0,3333	4,5	0,0741
21	Kelner*	3,3333	4,3333	0,7692
22	Barman	0,5	4,3333	0,1154
23	Piekarz*	0,5	4,1667	0,12
24	Tłoczarz w metalu	2,1667	3,8333	0,5652
25	Pielęgniarka	1,3333	3,8333	0,3478
26	Księgowy	2,5	3,6667	0,6818
27	Technik informatyk*	0,6667	3,3333	0,2
28	Lakiernik samochodowy	1	3,1667	0,3158
29	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,6667	3,1667	0,2105
30	Pomoc kuchenna	1,8333	3	0,6111

Źródło: PUP Tychy.

Tabela 26. Zawody nadwyżkowe w powiecie bieruńsko - lędzińskim w I-połowie 2013r.

L p	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	Sprzedawca*	2,5	23,5	0,1064
2	Robotnik gospodarczy	5,1667	11,3333	0,4559
3	Robotnik budowlany	2,8333	6,1667	0,4595
4	Ślusarz*	0,3333	5,5	0,0606
5	Magazynier	2	4,8333	0,4138
6	Fryzjer*	1,1667	4,5	0,2593
7	Technik prac biurowych*	2,8333	4,3333	0,6538
8	Kucharz*	0,3333	3,1667	0,1053

9	Murarz*	0,3333	2,8333	0,1176
10	Kelner*	0,3333	2,3333	0,1429
11	Mechanik samochodów osobowych	0,3333	2,1667	0,1538
12	Kierowca samochodu ciężarowego	1,6667	2	0,8333
13	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,6667	2	0,3333
14	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1	1,3333	0,75
15	Technik elektryk*	0,1667	1,3333	0,125
16	Piekarz*	0,1667	1,1667	0,1429
17	Kosmetyczka	0,6667	0,8333	0,8
18	Technik handlowiec*	0,6667	0,8333	0,8
19	Fizjoterapeuta	0,3333	0,8333	0,4
20	Kasjer handlowy	0,3333	0,8333	0,4
21	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1667	0,8333	0,2
22	Ekonomista	0,1667	0,6667	0,25
23	Technik budownictwa*	0,3333	0,5	0,6667
24	Elektryk*	0,3333	0,5	0,6667
25	Pomoc kuchenna	0,3333	0,5	0,6667
26	Kierownik działu produkcji	0,1667	0,5	0,3333
27	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	0,1667	0,5	0,3333
28	Specjalista do spraw kadr	0,1667	0,5	0,3333
29	Technik hodowca koni*	0,1667	0,5	0,3333
30	Doradca klienta	0,1667	0,5	0,3333

Źródło: PUP Tychy.

Wnioski:

Przeprowadzona analiza zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Tychach danych, pozwala na sformułowanie przynajmniej kilku kluczowych konkluzji zamykających raport:

➔ Wzrost poziomu bezrobocia dla miasta Tychy o 1,2% (o 762 osoby) w porównaniu do czerwca 2012r.

➔ Poziom bezrobocia w I-połowie 2013r. dla powiatu bieruńsko - lędzińskiego w porównaniu do stanu na koniec czerwca 2012r. zwiększył się o 1,1% (o 308 osób).

➔ Bezrobocie w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzińskim dotyczy przede wszystkim osób w przedziale wiekowy od 25 do 34 lat, oraz od 45 do 54 lat, legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym lub policealnym i średnim zawodowym, posiadających staż pracy od 1 roku do 5 lat.

➔ Co drugi bezrobotny (51%) zarejestrowany w PUP Tychy na koniec czerwca 2013r. legitymował się wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym.

➔ Lokalny rynek pracy cechuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar bezrobotnych notowany jest w większości zawodów i specjalności a tylko nieliczne charakteryzują się deficytem. W I-połowie 2012r. wśród wszystkich zawodów występujących w ewidencji 77% stanowiły zawody nadwyżkowe, a 19% zawody deficytowe.

➔ Zawody szczególnie deficytowe:

- Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie
- Technik automatyk
- Manewrowy
- Technik elektryk* (tylko dla miasta Tychy)
- Pośrednik w obrocie nieruchomościami

- Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych
- Elektromonter instalacji elektrycznych
- Operator ładowarki
- Operator koparki
- Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych
- Sortowacz

➡ Zawody szczególnie nadwyżkowe:

- Sprzedawca*
- Robotnik gospodarczy
- Robotnik budowlany
- Magazynier
- Kierowca operator wózków jezdniowych
- Technik prac biurowych*
- Sprzątaczką biurową
- Ślusarz*
- Technik ekonomista*
- Murarz*
- Tokarz w metalu
- Kucharz*
- Fryzjer*
- Kierowca samochodu ciężarowego
- Cukiernik
- Kierowca samochodu osobowego
- Kelner
- Mechanik samochodów osobowych

➡ Lokalne bezrobocie doskonale opisują dwa parametry:

Widoczna, choć sukcesywnie zmniejszająca się feminizacja bezrobocia. Na koniec czerwca 2013r. biorąc pod uwagę kryterium płci, dominują kobiety, które stanowią 56% ogółu bezrobotnych. Warto jednak podkreślić, iż wskaźnik ten

jest jednak na nieco niższym poziomie niż jeszcze w 2008r., gdzie mężczyźni stanowili 36% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Tychy, podczas, gdy w czerwcu 2013r. bezrobotni panów było 44%.

➡ Nieustanne zmiany zachodzące na rynku pracy w dalszym ciągu wymuszają na członkach społeczeństwa:

- ✓ ustawiczną gotowość do akceptacji tych przekształceń;
- ✓ dążenie do podwyższania własnych kwalifikacji i umiejętności;
- ✓ mobilność zarówno zawodową jak i geograficzną.

➡ Brak związku między posiadanym zawodem a chęcią podjęcia pracy na stanowisku z nim związanym. Sytuacja ta jest widoczna szczególnie wśród osób posiadających wykształcenie handlowe, gdzie znaczna liczba zarejestrowanych osób nie chce pracować w swoim zawodzie, oraz wśród osób o takich zawodach jak; ślusarz, krawiec, kucharz i fryzjer. Taki stan rzeczy wynika przede wszystkim ze słabych kwalifikacji zawodowych, co jest między innymi następstwem długotrwałego bezrobocia oraz nieświadomego wyboru kierunku kształcenia.

➡ Wzrost liczby składanych dla miasta Tychy ofert pracy przeciągu roku o 327 ofert. Najwięcej ofert pracy zgłoszonych dla miasta Tychy stanowiły oferty dotyczące opiekunów osoby starszej (15%), techników elektryków (5%), pozostałych monterów sprzętu elektronicznego (4%) i sprzedawców (4%) oraz przedstawicieli handlowych (3%).

➡ Wzrost liczby składanych dla powiatu bieruńsko - lędzińskiego ofert pracy przeciągu roku o 30 ofert. Najwięcej ofert pracy zgłoszonych w powiecie bieruńsko - lędzińskim było związanych z takimi zawodami jak; robotnik gospodarczy oraz technik prac biurowych i robotnik budowlany. Kolejno stanowiło to 8% i 5% ogółu wszystkich zgłoszonych ofert pracy w I-połowie 2013r.

➡ Niewielki spadek wysokości wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy (odpowiednio o 0,03 i 0,09) w mieście Tychy i powiecie bieruńsko-lędzkim w stosunku do stanu na koniec czerwca 2012r.

➡ Biorąc pod uwagę niedopasowanie zainteresowań i predyspozycji zawodowych do posiadanego zawodu wyuczonego, potrzebny jest silniejszy związek edukacji i rynku pracy poprzez koordynację działań instytucji oświatowych z instytucjami obsługującymi rynek pracy, między innymi pod kątem działań zwiększających świadomy wybór zawodu wśród uczniów szkół gimnazjalnych.